

Ľubica Čekovská a jej skladba pre Redutu

Drážďany ako hudobná veľmoc

Puccini na slovenských pódžiách

Jazzové laboratórium: Augustín Riška

Matej Šálek o organizovaní koncertov

Hudobná poviedka Vandy Rozenbergovej

Hudobný život
11/2024/R. 56

Hudba sveta na WOMEX 2024

14.12.2024

20:00 hod.

A4 – priestor
súčasnej kultúry

Sciarrino | Filidei | Murail | Czernowin

REZONANCIA FARIEB

Ivana Chrapková (SK), soprán
Felicita Brusoni (IT), mezzosoprán

Matej Sloboda, dirigent

koncert komorného súboru
EnsembleSpectrum

Viac info

Organizátor

Spoluorganizátor

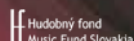
Hlavný partner

fond
na podporu
umenia

Séria komorných koncertov s EnsembleSpectrum
a aktivitou o.s. "Ensemble Spectrum" v roku 2024
z verejných zdrojov podporil Fond na podporu
umenia ako hlavný partner projektu.

Partneri

Obsah

- Aktuálne**
- 2 Démon ideologických kritérií
- Koncerty**
- 4 ŠKO – Slovenská filharmónia – Bratislavské hudobné slávnosti – Hudobná sieň Dvorana – Štátna filharmónia Košice – Konzervatórium P. Dvorského – Ensemble Ricerata...
- Auris interna**
- 7 O svete spevavcov
- Z organového kokpitu**
- 8 Bayreuth pre organistov
- Reportáž**
- 13 Manchester ako pupok (hudby) sveta
- Hudobné divadlo**
- 18 Loline „hříšné botky“ si podmanili Ostravu (Ostrava)
- 20 Pucini na slovenských javiskách nespi...
- Hudobné lokality**
- 22 Ako sa žije v hudobnej veľmoci
- Rozhovory**
- 24 Sedem a pol dekády domu hudby... (L. Čekovská)
- 28 Organizovanie koncertov ako otázka šťastia (M. Šálek)
- Jazzové laboratórium**
- 31 Augustín „Gusto“ Riška: Siluety
- 34 Recenzie CD
- Poviedka**
- V. Rozenbergová:
Elégia pre trombón

Editoriál

ANDREA SEREČINOVÁ

„Bolo by popretím základnej myšlienky nášho festivalu a proti jeho duchu, ktorý sa zrodil z étosu novembrovej zmeny, z autentickej túžby po duchovnej a fyzickej slobode, ak by som nekonštatoval, že dnes zažívame otvorenú reštauráciu metód, ktorými si politická moc – za výdatnej pomoci mocenských nástrojov – s nebyvalou bezohľadnosťou, cynizmom a potešením nárokuje byť jediným a konečným arbitrom kultúrnych, umeleckých (estetických) hodnôt a etických noriem života.“ Slová Igora Valentoviča, riaditeľa Hudobného centra, ktoré vydáva náš časopis, v programovom bulletine nedávno skončeného festivalu Melos-Étos tnú do živého. Vzhľadom na aktuálnosť textu v kontexte 25. výročia Nežnej revolúcie a niekoľkomesačne neutíchajúce turbulencie v slovenskej kultúre prinášame text v plnom znení (s. 2).

Život však plyní a (zatiaľ) aj v kultúre mŕime pozitívne milníky, ktoré sa snažíme v *Hudobnom živote* zachytávať s odbornou erudiťou, pútavo a (ešte stále) aj v atraktívnej tlačenej verzii, ku ktorej nám stále častejšie adresujete nadšené reakcie. Každá nás veľmi povzbudzuje, ďakujeme...

V Slovenskej filharmónii sme si všimli nielen 75. výročie, ale najmä objednávku nového diela Lubice Čekovskej *Dom hudby v siedmich obdobiach*, ktoré sa stalo milníkom, pokiaľ ide o zákulisie jeho vzniku. Okrem filharmónie stoja za objednávkou aj dvaja súkromní partneri, čo je v systéme absentujúceho sponzorského zákona mimoriadne záslužným činom (recenzia koncertu – s. 9, rozhovor – s. 24). Tiež ďakujeme...

Britský Manchester sa koncom októbra stal centrom „hudby sveta“ a *Hudobný život* bol pri tom. Najväčšia medzinárodná platforma pre world music, hudobný veľtrh WOMEX, oslavoval 30 rokov hudby kypiacej životom, naplno načierajúcej zo žriediel hudobnej Zeme a premiešavajúcej jej vody v najrôznejších kombináciách a pomeroch. Bol to zážitok... (s. 13)

Opäť si všímame koncerty, dianie v hudobnom divadle doma i v zahraničí, recenzujeme nové nahrávky. V rozhovore so známym bratislavským hudobným organizátorom Matejom Šálkom poodkrývame zákulisie vzniku neklasických koncertov a festivalov s atraktívnou zahraničnou účasťou (s. 28). Tým, ktorí sa chcú hlbšie vnoriť do jazzovej problematiky, ponúkame opäť *Jazzové laboratórium* (s. 31) a tým, ktorí s hudbou radi vzlietnu vyššie na krídlach literárnej fantázie aj ďalšiu hudobnú poviedku písanú pre *Hudobný život* od Vandy Rozenbergovej.

Tešíme sa na vás v decembri, ďakujeme!

:||

Mesačník **Hudobný život**/
november 2024 vychádza
v **Hudobnom centre**
Michalská 10, 815 36 Bratislava
IČO 00 164 836

Zapísané v zozname periodickej
tlače MK SR pod ev. číslom
EV 3605/09

Redakcia: Šéfredaktorka: Andrea Serečinová (kontakt: andrea.serecinova@hc.sk, +421 2 20470420, 0905 643926), redaktori: Robert Kolář (robert.kolar@hc.sk), Jana Dekánková (jana.dekankova@hc.sk), Juraj Kalász (juraj.kalasz@hc.sk), externá redakčná spolupráca: Robert Bayer (robert.bayer@hc.sk), jazykové korektúry: Marcel Olšiak, korektúry českých textov: Lucie Lukášová, grafická úprava: Pergamen Trnava

Distribúcia a marketing: Patrik Sabo (tel: +421 2 20470460, fax: +421 2 20470421, distribucia@hc.sk) • **Adresa redakcie:** Michalská 10, 815 36 Bratislava 1, www.hudobnyzivot.sk • **Grafický návrh:** Pergamen Trnava • **Tlač:** ULTRA PRINT, s. r. o., Bratislava • **Rozširuje:** Slovenská pošta, a. s., Mediaprint-Kapa a súkromní distributéri • **Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail:** predplatne@slposta.sk • **Objednávky do zahraničia** vybavuje Slovenská pošta, a. s., Stredisko predplatného tlače, Uzecká 4, P.O.BOX 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranicna.tlac@slposta.sk • **Objednávky na predplatné prijíma aj redakcia časopisu.** Používanie novinových zásielok povolené RPPBA Pošta 12, dňa 23. 9. 1993, č. 102/03 • Indexové číslo 49215. ISSN 13 35-41 40 (tlačené vydanie), ISSN 2729-7586 (online, pdf verzia) • **Obálka:** Pankisi Ensemble na veľtrhu WOMEX v Manchestri. Foto: Jacob Crawford, WOMEX • **Názory a postoje** vyjadrené v uverejnených textoch nie sú stanoviskom redakcie. Redakcia si vyhradzuje právo redakčne upraviť a krátiť objednané i neobjednané rukopisy. Texty akceptujeme len v elektronickej podobe. • **Vyhľadávať v dátach** uverejnených v tomto čísle môžete na adrese www.siac.sk

Démon ideologických kritérií

Pri príležitosti 35. výročia
Nežnej revolúcie prinášame
príhovor riaditeľa Hudobného
centra IGORA VALENTOVIČA
v bulletine nedávno
skončeného medzinárodného
festivalu Melos-Étos 2024
(7. – 14. novembra).

Dnes zažívame otvorenú reštauráciu metód, ktorými si politická moc s nebyvalou bezohľadnosťou, cynizmom a potešením nárokuje byť jediným a konečným arbitrom kultúrnych, umeleckých hodnôt a etických noriem života.

Vážení festivaloví hostia, festival Melos-Étos si pri svojom vzniku v roku 1991 zapísal do rodného listu medzi inými aj nasledujúce ciele: priniesť na naše koncertné pódia minulým režimom proskribovanú tvorbu domácich autorov, uviesť po dobe „normalizácie“ staršie i nové diela svetovej avantgardy 20. storočia a raz a navždy zbaviť koncertnú dramaturgiu démona ideologických kritérií, ktorými filtroval komunistický mocenský aparát skladateľské techniky, námety, poetiky a estetické obsahy a delil ich (tak ako ich nositeľov) na prípustné a nežiaduce.

No tak, ako to už v živote chodí, ani tie najlepšie mienené i vykonávané rehabilitácie neodstraňujú zranenia a ujmy bez následkov. Jazvy zostávajú. Tak sa aj po prvom i ďalších ročníkoch cyklicky vracali diskusie o miere naplnenia predovšetkým prvého cieľa a zostávajúce dva sa vo víre prudkých spoločenských zmien, vplyvom demokratizácie a decentralizácie kultúrnych politík považovali za navždy vyriešené. Potvrdili to nielen programy ďalších ročníkov festivalu, ale

aj stovky programov a dramaturgií iných koncertných a festivalových podujatí organizovaných ďalšími subjektmi zriadovanej a nezriadovanej kultúry.

Ak niekedy existovalo akési unisono v našom komplikovanom hudobníckom priestore skladateľských a interpretačných eg, tak ním bola zhoda, že politika viac na tvorcov a interpretov nevyvíja tlak, ktorým by ich kastovala, navigovala, jedných favorizovala a iných odsúvala či zatracovala. Túto funkciu prebral na seba takmer okamžite (na krátku chvíľu) v zárodkoch sa rodiacej demokratickej spoločnosti hudobný priemysel, ktorý však po bleskovej rekognoskácii novej výnosnosti odvetvia odsunul celú oblasť našej klasickej hudby vrátane hudby súčasnej a experimentálnej zo stola záujmu ako nepotrebnú a zbytočnú, resp. z ekonomického hľadiska ako úplnú stratu času. Ak sa aj objavilo z času na čas nejaké pnutie (čo hrať viac, čo menej, čo treba a čo netreba, čo by sa malo a čo nie a pod.), dialo sa to na úrovni osobnej, skupinovej, alebo v oblasti spoľahlivo odumierajúcej umeleckej kritiky, v oblasti „umeleckej

konkurencie“, ale nie na úrovni rozhodnutí alebo záujmov aktuálneho politbyra či iného typu politického establišmentu.

Keď dnes čítame zborník príspevkov sympózií prvého a druhého ročníka festivalu Melos-Étos (*Hudba a totalita*, 1991, *Hudba ako posolstvo*, 1993), ktorých autorami boli z veľkej väčšiny minulým režimom postihnutí autori a muzikológovia venujúci sa profesijne témam oboch sympózií, zaujme nás v týchto textoch jedna navracajúca sa téma, a to rovnaká alebo veľmi podobná schéma politického ovládnutia a reglementácie kultúry v celom komunistickom bloku do roku 1989. Zároveň si však nemožno nevšimnúť vo všetkých textoch nevyslovený pocit bezradnosti v spôsobe reagovania na desiatky rokov trvajúcu denunciaciu a útoky na „nežiaducu“ tvorbu a jej tvorcov (nielen v dobe totality, ale aj krátko po prevratoch) a úplnú stratu ostražitosť voči možným ohrozeniam, ktoré by mohla spôsobiť v nastupujúcej demokracii legitímne nadobudnutá politická moc. Časť textov vníma nové nebezpečenstvo pre oblasť kultúry a umeleckej tvorby, to však spravidla súvisí so žraločou náturou